

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Введено в дію наказом

від 08 травня 2020 р. № 0302-1/167

Ректор

В. С. Бакіров

2020 р.

Тимчасовий стандарт вищої освіти

доктора філософії (PhD) (третій рівень вищої освіти)

за

освітньо-науковою програмою

293 Міжнародне право

Затверджено Вченою радою університету "24" квітня 2020 року,
протокол № 8

Тимчасовий стандарт розглянуто та схвалено на засіданні Вченої ради юридичного факультету

«15» лютого 2020 року, протокол № 7

**Голова Вченої ради
юридичного факультету**

Т. Є. Кагановська

РОЗРОБНИКИ ТИМЧАСОВОГО СТАНДАРТУ:

Кагановська Т.Є. – д.ю.н., професор, декан юридичного факультету,

Сироїд Т.Л. – д.ю.н., професор, завідувач кафедри міжнародного і європейського права;

Житній О.О. – д.ю.н., професор, завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін;

Серьогін В.О. – д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного, муніципального і міжнародного права;

Гаривленко О.А. – д.ю.н., професор, професор кафедри міжнародного і європейського права;

Кулачок-Тітова Л.В. – к.ю.н., доцент, заступник декана з навчальної роботи, доцент кафедри державно-правових дисциплін.

Тимчасовий стандарт підготовки
Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

за спеціальністю 293 Міжнародне право

Обсяг програми:

Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми докторафілософії становить 40 кредитів ЄКТС

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється на весь термін навчання у вигляді індивідуального плану наукової роботи здобувача, який є невід'ємною частиною навчального плану, відповідно до обраної теми наукового дослідження за спеціальністю.

Нормативний термін навчання: 4 роки

Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за програмою, і вимоги до професійного відбору вступників:

За програмою можуть навчатися:

- особи, які завершили навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти за спеціальністю 8.03040101 Правознавство, 8.03020301 Міжнародне право, 081 Право, 082 Міжнародне право, 293 Міжнародне право, успішно пройшли вступні випробування, які складаються зі вступного іспиту зі спеціальності, вступного іспиту з іноземної мови та презентації дослідницької пропозиції за тематикою передбачуваного керівника;
- особи, які здобули ступінь магістра за іншою спеціальністю і успішно пройшли додаткове фахове випробування (комплексний екзамен), програма якого містить ключові питання базових дисциплін, що формують компетенції магістра з міжнародного права, а також вступні випробування, які складаються зі вступного іспиту зі спеціальності, вступного іспиту з іноземної мови та презентації дослідницької пропозиції за тематикою передбачуваного керівника;

Мета програми:

Підготовка висококваліфікованих фахівців з міжнародного права, які володіють ґрунтовною системою знань з міжнародного та іноземного права, іноземними мовами, знайомі з сучасними науковими досягненнями у цій сфері, здатні до гіпотетичного та евристичного мислення, можуть критично оцінювати та застосовувати в науці теоретичні постулати та інноваційні методи, вміють коректно сформулювати наукову проблему та дослідницькі завдання, самостійно визначати актуальність і новизну наукової роботи, проводити дисертаційні та монографічні дослідження, здатні до постійного навчання і самовдосконалення, здатні самостійно викладати цикл міжнародно-правових дисциплін у вищій школі на високому методичному та професійному рівні, спираючись на найсучасніші техніки та загальноновизнані європейські методики навчального процесу, брати участь у міжнародних наукових дослідженнях, здатні відстоювати свої наукові позиції на різних міжнародних і вітчизняних наукових, науково-практичних конференціях, форумах, круглих столах та ефективно застосовувати норми міжнародного

права в науково-дослідній діяльності.

Характеристики програми:

- **предметна область** – 29 Міжнародні відносини;
- **основна зорієнтованість програми** – підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних професійно здійснювати наукову та викладацьку діяльність у галузі юриспруденції з дотриманням загальноновизнаних європейських та світових норм та стандартів.
- **спрямованість програми** – науково-дослідницька (підготовка кадрів вищого рівня, здатних до наукової та викладацької діяльності у сфері міжнародного права.
- **відмінності від інших подібних програм** – полягає в тому, що вона цілком відповідаючи основним положенням Національної стратегії у сфері прав людини, затвердженою Указом президента України (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/501/2015#Text>), яка ставить за мету забезпечення пріоритетності прав і свобод людини як визначального чинника у процесі формування та реалізації державної політики, здійснення повноважень органів державної влади та органів місцевого самоврядування, ведення господарської діяльності, забезпечує підготовку висококваліфікованих фахівців, які обізнані у питаннях міжнародного публічного права та захисту прав людини, усвідомлюють визначальну роль правника в утвердженні верховенства права через захист прав і свобод людини, мають достатні компетенції для діяльності у правозахисній сфері, зокрема й на міжнародному рівні. Для здобувачів передбачено викладання навчальних курсів (українською, англійською та другою іноземною мовами), які складають логічно побудовану систему знань у галузі міжнародного права та захисту прав людини. Вони отримують сучасні знання з актуальних питань міжнародно-правової науки та знайомляться з досягненнями наукових шкіл свого профілю підготовки; набувають досвіду самостійної науково-дослідної діяльності у сфері міжнародного захисту прав людини під час написання дисертаційного дослідження. Здобувачі проходять асистентську практику на базі університету з метою набуття навичок викладання у вищій школі та опанування відповідними методиками, мають можливість стажування за кордоном та вивчення іноземного досвіду, що, може сприяти прогресу у виконанні міжнародних договорів України у сфері прав людини, у тому числі Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, реалізації Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, а також поліпшенню позицій України в міжнародних рейтингах з прав людини. Принциповою особливістю підготовки докторів філософії за спеціальністю Міжнародне право (PhD) є поєднання глибокої теоретичної та спеціальної навчальної підготовки, орієнтованої на системний підхід до забезпечення дієвого захисту прав і свобод людини, на сприяння узгодженню дій органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства, суб'єктів господарювання, усуненню недоліків системного характеру, які лежать в основі порушень, що виявляються Європейським

судом, з формуванням навичок науково-дослідної та педагогічної роботи.

Програмні компетентності:

Випускник повинен мати

Інтегральну компетентність: здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики

Загальні компетентності (ЗК):

– знання та розуміння предметної галузі, здатність сумлінно виконувати професійні обов'язки, діяти відповідно до етичних мотивів і чинних міжнародних актів та національного законодавства (ЗК-1);

– здатність вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, уміння набувати нові знання, використовуючи сучасні інформаційно-освітні технології (ЗК-2);

- уміння мислити евристично, самостійно; здатність до гіпотетичного та інноваційного мислення, генерування нових ідей (ЗК-3);
- вміння працювати з інформацією та фактичним матеріалом для вирішення проблеми дослідження; формувати теоретичні та інформаційні бази наукового дослідження (ЗК-4);
- уміння оперувати концептуальними знаннями щодо проведення науково-дослідної роботи; уміння використовувати сучасні наукові методи, як теоретичні, так і емпіричні, виходячи із завдань конкретного дослідження (ЗК-5);
- уміння комбінувати відомі методи та способи рішення; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; аналізувати та порівнювати результати дослідження з попередніми досягненнями дослідників з обраної теми (ЗК-6);
- здатність формулювати завдання та складати програму дослідження, опрацьовувати одержані результати, відтворювати їх у формі якісних наукових текстів (тези, статті, дисертаційне дослідження), які відповідають встановленим стандартам (ЗК-7);
- володіння навичками ділового спілкування рідною й іноземними мовами на високому професійному рівні, знання та розуміння наукової правничої і міжнародної і термінології (ЗК-8);
- уміння вести наукову дискусію та спір, відстоювати власні погляди в максимально ефективній, переконливій, коректній і тактовній формі, інтелектуальна чесність і вміння працювати з критикою (ЗК-9);
- уміння працювати у викладацькому колективі вищого навчального закладу, ефективно виконувати усі види викладацької роботи, забезпечувати студентам сприятливі умови навчання; кваліфіковане володіння педагогічними методиками та інноваційними підходами щодо форми й змісту викладання юридичних дисциплін (ЗК-10);

Предметні (професійні) компетентності (ПК):

- виявляти глибокі й системні теоретичні та емпіричні знання з міжнародного права та у споріднених сферах міжнародно-правового регулювання; поглиблене розуміння міжнародно-правових питань, міжнародної системи, юридичної теорії та практики (у т.ч. глибоке знання наукової міжнародно-правової літератури) (ПК-1);
- здатність брати участь у розробці проектів міжнародних договорів, здійснювати наукове тлумачення міжнародно-правових актів, надавати рекомендації щодо їх удосконалення (ПК-2);
- здатність кваліфіковано застосовувати міжнародно-правові акти у різних сферах професійної діяльності (ПК-3);
- здатність кваліфіковано здійснювати наукові дослідження у сфері міжнародного права; викладати міжнародно-правові дисципліни на високому теоретичному й методичному рівні; ефективно здійснювати правове виховання (ПК-4);
- здатність брати участь у міжнародних переговорах та роботі

міжнародних міжурядових і неурядових організацій, приймати обґрунтовані та ефективні управлінські рішення (ПК-5);

– виявляти глибокі й системні теоретичні та емпіричні знання міжнародно-правових явищ і процесів; поглиблене розуміння міжнародно-правових проблем, системи міжнародного права, теорії та практики міжнародних відносин (у т.ч. глибоке знання наукової літератури за міжнародно-правовим профілем (ПК-6);

– здатність до самостійного аналізу практики застосування міжнародно-правових актів для виявлення проблем правового регулювання міжнародно-правових відносин та надання рекомендацій щодо їх вирішення (ПК-7);

– здатність кваліфіковано застосовувати міжнародно-правові акти у різних сферах юридичної діяльності; у межах посадових обов'язків забезпечувати професійний захист прав і свобод людини (ПК-8);

– здійснювати наукові дослідження проблем у сфері міжнародного права, визначати наукові проблеми, нерозроблені або недостатньо розроблені у відповідних науках та міждисциплінарних дослідженнях, готувати наукові тексти про проміжні та кінцеві результати досліджень, готувати та здійснювати публічну апробацію результатів досліджень; ефективно здійснювати політико-правове виховання (ПК-9);

– здатність до міжнародної науково-педагогічної мобільності за міжнародно-правовим профілем (ПК-10).

Після успішного завершення програми здобувач має продемонструвати такі результати:

Знати:

Загальні результати:

- юридичне і політичне значення міжнародного права для міжнародних відносин, держави і громадянського суспільства;

- систему міжнародного права, методи і зміст правового регулювання у різних галузях міжнародного права;

- форми правового захисту прав, свобод та інтересів фізичних і юридичних осіб у міжнародному праві;

Фахові результати:

- генезу міжнародно-правових явищ (нормативної основи, доктрини і практики);

- сучасний стан та новітні тенденції розвитку міжнародно-правової доктрини і міжнародно-правової основи (акти);

- актуальні проблеми науки міжнародного права і міжнародно-правового регулювання;

- юридичну (у т.ч. судову) практику міжнародних судових установ: Міжнародного суду ООН, Європейського суду з прав людини, Суду Європейського Союзу, Міжнародного трибуналу з морського права, судів *ad hoc*, Міжнародного кримінального суду тощо;
- декілька споріднених сфер права, таких як порівняльне правознавство, загальна історія держави і права, юридична антропологія та інших сферах, пов'язаних з первинною галуззю наукового дослідження.
- сучасні наукові школи міжнародного права.

Вміти:

Загальні результати:

- використовувати практичний досвід прийняття виважених і обґрунтованих з точки зору міжнародно-правових вимог рішень як у стандартних, так і в нестандартних умовах професійної діяльності;
- застосовувати на постійній основі деонтологічні правила і керівні принципи наукових досліджень у галузі міжнародного права з урахуванням таких аспектів, як необхідність дотримання авторських прав, недоторканності приватного життя, професійної таємниці та належних дослідницьких практик тощо;
- опрацьовувати, аналізувати і синтезувати великі обсяги даних;
- застосовувати свої професійні навички дослідження в неакадемічному середовищі;
- оперувати концептуальними знаннями щодо проведення науково - дослідної роботи;
- продукувати оригінальні, придатні до публікування у фахових виданнях наукові розробки у галузі міжнародного права і міжнародних відносин права, демонструвати самостійне мислення, достатнє для обрання теми і відповідних методів дослідження;
- коректно формулювати наукову проблему та дослідницькі завдання, визначати актуальність та новизну наукової роботи;
- відбирати, порівнювати, співставляти необхідну інформацію і фактичний матеріал для підготовки та проведення дослідження відповідно до поставленої мети та визначених завдань;
- демонструвати ефективне освоєння відповідних методик і технологій, необхідних для досліджень у міжнародно-правовій сфері, таких як функціоналізм, критицизм, компаративістика тощо;
- правильно інтерпретувати нові факти, що з'являються у міжнародно-правовій науці і практиці міжнародних відносин;
- самостійно обирати і застосовувати методи юридичної науки та алгоритм діяльності у практичних ситуаціях згідно з міжнародно-правовими стандартами у відповідній сфері;
- представляти підсумки проведеної роботи у вигляді звітів, тез і доповідей на конференціях, статей, оформлених у відповідності з існуючими вимогами; реалізовувати наукову комунікацію у письмовій та усній формах;

- застосовувати наукові розробки, наукову, педагогічну, навчально-методичну практику на заняттях з *міжнародних* дисциплін; ефективно застосовувати методи, засоби, прийоми педагогічного впливу, методики виховання і викладання *міжнародних* дисциплін.

Фахові результати:

- визначати цілі, зміст, принципи, способи міжнародно-правового регулювання у відповідній сфері;
- оперувати методичними принципами та категоріями в науковому дослідженні;
- керувати правовою роботою в органі публічної влади, на підприємстві, в установі, організації, надавати правову (у тому числі міжнародно-правову) допомогу його структурним підрозділам і громадським організаціям;
- вивчати, аналізувати і узагальнювати результати міжнародних переговорів і результатів розгляду звернень до міжнародних юрисдикційних органів, а також вивчати практику укладання і виконання міжнародних договорів з метою розробки відповідних пропозицій для усунення виявлених недоліків і поліпшення зовнішньополітичної діяльності;
- брати участь у роботі з розробки нормативних правових актів, підготовці експертних висновків про їх юридичну обґрунтованість.

Мати навички щодо:

Загальні результати:

- роботи в трудовому колективі, планування та розподілу часу на виконання завдань;
- усного та письмового ділового спілкування;
- впровадження інноваційних методик у навчальний процес;
- виконання наукових досліджень з міжнародно-правової тематики;
- постановки проблем у сфері професійної діяльності та пошуку алгоритму їхнього вирішення;

Фахові результати:

- формулювання і вирішення завдань, які виникають під час науково-дослідницької і науково-педагогічної діяльності, що потребують поглиблених професійних знань;
- розробки документів міжнародного офіційного листування; підготовки обґрунтованих відповідей на звернення з міжнародно-правових питань;
- правової оцінки міжнародних подій та актів; вирішення міжнародно-правових спорів; правового супроводження зовнішньополітичної діяльності;
- здійснення довідково-інформаційної роботи з міжнародно-правових питань та міжнародних договорів із застосуванням технічних засобів, а також організації обліку чинних міжнародно-правових актів;

- демонстрування прихильності просуванню цінності науки; проведення роботи з правової освіти, надання довідок і консультацій працівникам органу публічної влади, підприємства, установи, організації про чинне міжнародне право, а також висновків з міжнародно-правових питань; надання допомоги з оформлення документів міжнародно-правового характеру.

Придатність до працевлаштування випускників

Основні професійні назви робіт, на яких можуть працювати випускники аспірантури за освітньо-науковою програмою 293 Міжнародне право (згідно з Класифікатором професій ДК003:2010):

КОД КП	КОД ЗКППТР	ВИПУСК ЄТКД	ВИПУСК ДКХП	ПРОФЕСІЙНА НАЗВА РОБОТИ
2310 - Викладачі університетів та вищих навчальних закладів				
2310.2	20199			Асистент
2310.2				Викладач університету та вищого навчального закладу
2310.1	21795			Доцент
2310.1				Докторант
2310.1	24456			Професор
2421.1 - Наукові співробітники (правознавство)				
2419.3			76	Спеціаліст-юрисконсульт
2421.1				Молодший науковий співробітник (правознавство)
2421.1	23667			Науковий співробітник (міжнародне право)
2421.1				Науковий співробітник-консультант (міжнародне право)
2421.2				Юрист-міжнародник

Система атестації здобувачів вищої освіти

Кожен із чотирьох семестрів закінчується складанням заліково-екзаменаційної сесії, яка містить визначений навчальним планом перелік заліків та екзаменів із ключових дисциплін.

З метою визначення відповідності рівня засвоєння знань випускників третьому освітньому (доктор філософії з права) рівню проводиться підсумкова атестація, що передбачає: виконання та захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Дисертаційне дослідження виконується протягом усіх чотирьох років навчання. Воно повинно бути самостійним і логічно завершеним, пов'язаним з вирішенням науково-дослідних завдань того виду діяльності, до якого готується здобувач наукового ступеня.

Під час виконання дисертації здобувачі повинні продемонструвати свої здатності і вміння, спираючись на отримані поглиблені знання, вміння (загальнокультурні і професійні компетенції); самостійно вирішувати на сучасному рівні завдання своєї професійної діяльності, професійно викладати спеціальну інформацію, науково аргументувати і захищати свою точку зору. Захист дисертації в обов'язковому порядку передбачає оцінку рівня мовленнєвої культури випускника.